

ADVIES
VAN 31 AUGUSTUS 2016
OVER HET VOORONTWERP BESLUIT BOSCOMPENSATIE

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	VERHOGING BOSBEHOUDSBIJDRAGE	1
III.	PROCEDURE AFWIJKING VERBOD ONTBOSSING	2

I. SITUERING

1. SARO ontving op 5 juli 2016 een adviesvraag van Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 februari 2001 tot vaststelling van nadere regels inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod op ontbossing, met het oog op het aanpassen van de bosbehoudsbijdrage en het toevoegen van een procedure tot afwijking op het verbod tot ontbossen, zoals vermeld in artikel 90ter van het Bosdecreet.

Met voorliggend advies, goedgekeurd door de raad op 31 augustus 2016, komt de raad - niettegenstaande het zomerreces - zo snel mogelijk tegemoet aan de vooropgestelde adviestermin van 30 dagen.

2. Artikel 90ter van het Bosdecreet voorziet in een proactieve bescherming van de meest waardevolle bossen op Vlaams niveau. De Vlaamse Regering is belast met het opmaken van een kaart op perceelsniveau van de meest kwetsbare waardevolle bossen, niet gelegen in een zone met bestemming 'bos', 'parkgebied' of 'reservaat en natuur'.

De meest kwetsbare waardevolle bossen worden geïdentificeerd op basis van de volgende criteria: 1° oppervlakte, 2° biologische waarde, 3° historiek van het bos, 4° ligging ten opzichte van ruimtelijke structuren inzake bos en natuur en 5° weging ten opzichte van de basiskaart van de inventaris van potentieel waardevolle bossen in Vlaanderen.

3. Artikel 90ter, §7 van het Bosdecreet voorziet in een afwijking op het verbod op ontbossing van de meest kwetsbare waardevolle bossen. Een vergunning voor deze gehele of gedeeltelijke ontbossing kan enkel verleend worden na voorafgaand besluit van de Vlaamse Regering. Hiertoe moet een gemotiveerd verzoek worden ingediend bij de Vlaamse Regering. Dit verzoek moet een compensatievoorstel bevatten zoals bedoeld in artikel 90bis, § 5.

De Vlaamse Regering beslist na advies van het Agentschap en een integrale en geïntegreerde afweging om af te wijken van het verbod op ontbossing. De Vlaamse Regering houdt hierbij minstens rekening met de volgende elementen: 1° de doelstellingen vermeld in artikel 1.1.4 van de VCRO en 2° de ecologische en de ruimtelijk-maatschappelijke context.

Indien de Vlaamse Regering besluit dat geen afwijking op het verbod tot ontbossing kan toegestaan worden, is de Vlaamse Regering ertoe verplicht om binnen twee jaar, te rekenen vanaf dat besluit, een ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan voorlopig vast te stellen voor het betrokken boscomplex.

Voorliggend voorontwerp van besluit bepaalt de nadere formele en procedurele regels voor de toepassing van deze procedure. Deze bepalingen worden ingevoegd in het besluit van 16 februari 2001.

II. VERHOGING BOSBEHOUDSBIJDRAGE

4. Artikel 1 van het voorontwerp van besluit voert een verhoging in van het basisbedrag voor het berekenen van de bosbehoudsbijdrage en brengt dit op 3,50 euro per m². Deze verhoging is nodig om gelijke tred te houden met de stijging van de grondprijzen en ligt bovendien in lijn met de

suggesties van het Rekenhof en de Inspectie van Financiën.¹

5. De raad vraagt om verder te verduidelijken in hoeverre ook een indexering van de bosbehoudsbijdrage wordt beoogd. De nota aan de Vlaamse Regering (pag. 1) vermeldt dat *‘naar aanleiding van recente doorlichtingen en evaluaties van het boscompensatiemechanisme een aanpassing en indexering wordt voorgesteld van het basisbedrag voor het bepalen van de bosbehoudsbijdrage.’* Omtrent deze indexering is evenwel niets terug te vinden in het voorontwerp van besluit.
6. Aanvullend merkt de raad op dat - sinds het besluit van de Vlaamse Regering van 5 september 2014 - voor de ontbossing van bossen van meer dan 3 ha enkel in natura compensatie mogelijk is. Initiatiefnemers moeten zelf op zoek gaan naar grond.

Het vinden van grond om compenserende bebossing uit te voeren is evenwel niet makkelijk in Vlaanderen: *‘De hoge gronddruk is in Vlaanderen een belangrijke factor die het vinden van beboscbare gronden ernstig bemoeilijkt’* en *‘Voor de laatste drie jaar (2012,2013,2014) bedraagt de gemiddelde prijs per hectare van de gronden die werden aangekocht met het oog op bebossing, 62.653 euro per ha inclusief de eindepachtvergoedingen’.*^{2 3}

Doordat elke initiatiefnemer individueel op zoek moet gaan naar te bebossen grond gebeurt de nieuwe bebossing zonder enige overkoepelende visie. In plaats van in te zetten op grote, robuuste bossen, wordt een beleid gepromoot om allerlei kleine percelen te bebossen. De raad wijst op dit knelpunt en vraagt hieromtrent een oplossing uit te werken gericht op de effectieve realisatie van de noodzakelijke boscompensatie op het terrein.

III. PROCEDURE AFWIJKING VERBOD ONTBOSSING

7. Artikel 2 geeft invulling aan het afwijkingskader, zoals decretaal vastgelegd in artikel 90bis van het Bosdecreet en omschrijft de voorwaarden waaronder afwijking van het verbod tot ontbossing in de meest kwetsbare waardevolle bossen kan worden gegeven (zie par. 3).

De raad heeft volgende bedenkingen bij dit artikel.

- De raad vraagt alinea's 2 en 3 van het nieuwe artikel 16/2 duidelijker te herstructureren zodanig dat de drie beoogde voorwaarden eenduidig worden benoemd met name: er moet worden aangetoond: a) dat de ontbossing te verantwoorden is *‘in functie van het algemeen belang dat gebaat is bij een duurzame ruimtelijke en ecologische ontwikkeling, en waarbij het louter private belang overschreden wordt.’*, b) dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat voor de te realiseren activiteit zonder ontbossing en c) hoe schade aan het omliggende, overblijvende bos wordt vermeden, beperkt of hersteld.
- De raad vraagt om verder aan te tonen dat de nieuwe voorwaarden, zoals vastgelegd in het nieuwe artikel 16/2, kaderen binnen de krijtlijnen zoals beschreven in artikel 90ter,\$7, van het Bosdecreet (zie paragraaf 3). Zo merkt de raad op dat de afweging *‘algemeen belang versus private belang’* niet opgenomen is in het decreet. Ook de nood aan geen bevredigend alternatief is nieuw.
- In het voorontwerp van besluit is sprake van *‘private’* belang terwijl de nota uitgaat van *‘particulier’* belang. De raad vraagt om verder te verduidelijken wat onder *‘privaat’* belang

¹ Ontbossing en compensatie. Uitvoering van de compensatieplicht bij ontbossing en werking van het Bossencompensatiefonds. Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement. Brussel, april 2016

² Vlaams Parlement - schriftelijke vraag nr. 241 van 18 december 2015 van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

³ De Vlaamse overheid richtte een website op www.boscompenseren.be om vraag en aanbod in kaart te brengen. Een snelle check toont aan dat er zeer weinig beschikbare gronden zijn. Een raadpleging van de website op 7 april 2016 leverde 17 aanbiedingen op, waarvan maar één perceel van ongeveer 3 ha, twee percelen van ongeveer 2 ha. De overige aangeboden percelen hebben een oppervlakte van 1 ha of minder.

wordt verstaan.

8. De Vlaamse Regering stelde de kaart 'kwetsbare waardevolle bossen' op 3 juni 2016 voorlopig vast. Deze kaart zal nog in openbaar onderzoek komen; hoe of wanneer is nog niet bekend. Zodra deze kaart voorlopig werd vastgesteld - dus voor het openbaar onderzoek - zijn de voorliggende rechtsgevolgen van artikel 90bis reeds van kracht.

Bovendien wijst de raad er op dat indien de Vlaamse Regering beslist om geen afwijking toe te staan op het verbod tot ontbossing, de Vlaamse Regering verplicht is om binnen de twee jaar een ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan voor het betreffende bosgebied (of ruimere omgeving) voorlopig vast te stellen. In dit kader zal dan eventueel invulling worden gegeven aan de bepalingen rond vergoedingen inzake planschade.